

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-WO.050.4.2025.UG
3920779.15711785.12664239
Warszawa, 07-08-2025

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Artura Daniela Gierada (nr K10INT11160)
Temat: wykorzystanie paliw alternatywnych SRF/pre-RDF w ciepłownictwie jako sposobu ograniczenia zagrożeń środowiskowych i energetycznych

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją nr K10INT11160 Posła Artura Daniela Gierada, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Jednym z priorytetów polityki unijnej jest podejmowanie działań zmierzających do transformacji gospodarki europejskiej w gospodarkę o obiegu zamkniętym (GOZ). GOZ jest koncepcją zmierzającą do racjonalnego wykorzystania zasobów i ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko wytwarzanych produktów, które podobnie jak materiały oraz surowce powinny pozostawać w gospodarce tak długo, jak jest to możliwe, a wytwarzanie odpadów powinno być jak najbardziej zminimalizowane. Zgodnie z założeniami GOZ, jeżeli odpady już powstaną to powinny być traktowane jako surowce wtórne i być ponownie wykorzystane.

Gospodarka odpadami powinna być prowadzona także zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, która została określona zarówno w przepisach unijnych, jak i krajowych [1]. Zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami przede wszystkim należy zapobiegać powstawaniu odpadów. Odpady, których powstaniu nie udało się zapobiec, należy odpowiednio zagospodarować, w pierwszej kolejności przez przygotowanie do ponownego użycia lub recykling, a następnie w innych procesach odzysku. Najmniej preferowanym działaniem jest natomiast unieszkodliwianie odpadów, w tym ich składowanie.

Powyższe założenia znajdują swoje odzwierciedlenie w unijnych celach odnoszących się do gospodarki odpadami [2], w szczególności:

- obowiązkowi zwiększenia do 2035 r. przez państwa członkowskie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do 65%,
- obowiązkowi zmniejszenia do 2035 r. przez kraje wspólnoty masy składowanych odpadów komunalnych do 10%.

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, że z punktu widzenia GOZ i gospodarki odpadami priorytetem w kraju powinny być działania związane z dalszym rozwojem systemu selektywnego zbierania odpadów pozwalającym na pozyskanie dobrej jakości odpadów, które nadają się do recyklingu, oraz infrastruktury zapewniającej ich recykling. Instalacje do termicznego przekształcania odpadów pochodzenia komunalnego należy traktować jako uzupełnienie krajowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, a nie jako jego kluczowy element. Do spalania powinny być kierowane wyłącznie odpady

nienadające się do recyklingu, które w przeciwnym razie trafiłyby na składowisko. Funkcjonowanie instalacji do termicznego przekształcania odpadów pochodzenia komunalnego powinno prowadzić przede wszystkim do ograniczenia masy składowanych odpadów

Dodatkowo należy wskazać, że obecne działania związane z transformacją ciepłownictwa idą w kierunku wzrostu udziału OZE oraz elektryfikacji ciepłownictwa. W przypadku planowania modernizacji ciepłowni i elektrociepłowni w kierunku termicznego przekształcania odpadów, należy mieć na uwadze, iż nie jest to kierunek transformacji zgodny z projektem aktualizacji „Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030.” Ze względu na wymienione powyżej priorytety w dziedzinie ochrony środowiska Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie prowadzi obecnie prac nad regulacjami mającymi na celu ułatwienie wykorzystania odpadów w ciepłownictwie.

Jednocześnie należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym nie ma przeszkód do energetycznego wykorzystania paliw alternatywnych (SRF/pre-RDF) wraz z innymi paliwami w funkcjonujących kotłach ciepłowniczych. Instalacje, w których taki proces jest realizowany, należy traktować jako instalacje współspalania odpadów [3]. Oznacza to, że tego typu instalacje muszą spełniać rygorystyczne wymagania zapewniające ochronę życia i zdrowia ludzi oraz środowiska. W szczególności instalacje te muszą spełniać standardy emisyjne określone dla procesu współspalania odpadów [4].

Dodatkowo należy wskazać, że obowiązujące przepisy prawne z zakresu gospodarki odpadami przewidują możliwość przeprowadzenia procesu utraty statusu odpadów przez podmioty prowadzące odzysk odpadów na drodze indywidualnych decyzji (w zezwoleniach na przetwarzanie odpadów) [5]. Należy jednak pamiętać, że utrata statusu odpadów jest możliwa jedynie wtedy gdy spełnione są określone prawnie warunki, w szczególności dalsze zastosowanie materiałów, które utraciły status odpadów, nie może prowadzić do negatywnych skutków dla życia i zdrowia ludzi lub środowiska.

Odnośnie do kwestii wsparcia dla podmiotów prowadzących odzysk energii z odpadów, należy wskazać, że w poprzednich latach prowadzone były nabory wniosków do programu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) pn. „Racjonalna gospodarka odpadami Część 3) Wykorzystanie paliw alternatywnych na cele energetyczne”. W ramach tego programu można uzyskać dofinansowanie na budowę nowych, rozbudowę lub modernizację istniejących instalacji termicznego przekształcania odpadów lub innych paliw alternatywnych wytworzonych z odpadów komunalnych z wytwarzaniem energii w warunkach wysokosprawnej kogeneracji. NFOŚiGW w ramach ww. programu wspiera inwestycje w instalacje termicznego przekształcania odpadów pochodzenia komunalnego, które przyspieszają odchodzenie od spalania paliw kopalnych w sektorze energetycznym w Polsce. Środki finansowe przeznaczone na realizację tego programu powinny umożliwić budowę wystarczającej liczby instalacji służących do termicznego przekształcania odpadów z odzyskiem energii.

Z kolei odnosząc się do zagrożeń pożarowych związanych z magazynowaniem odpadów wysokokalorycznych należy wskazać, że w 2018 r. do ustawy o odpadach wprowadzono bardziej restrykcyjne i wymagające regulacje dla posiadaczy odpadów, stanowiące zmiany systemowe [6]. Dodanie nowych wymagań miało na celu ograniczenie występowania zagrożeń w postaci pożarów odpadów i porzucania odpadów. Do wprowadzonych zmian należą m.in.:

- obowiązek prowadzenia wizyjnego systemu kontroli miejsca magazynowania lub składowania odpadów palnych lub niebezpiecznych, w tym udostępnienie go w czasie rzeczywistym przez system teleinformatyczny wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska,

- ochrona przeciwpożarowa – w tym obowiązek dopuszczenia do eksploatacji obiektu i innych miejsc magazynowania odpadów, na podstawie opinii Państwowej Straży Pożarnej;
- określone szczegółowe wymagania dla magazynowania odpadów;
- konieczność ustanowienia zabezpieczenia roszczeń przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania i przetwarzania odpadów, w celu zabezpieczenia w odpowiedniej wysokości środków na wypadek konieczności pokrycia poniesionych przez właściwy organ administracji kosztów usunięcia i zagospodarowania porzuconych odpadów.

W związku z wprowadzonymi w 2018 r. zmianami posiadacze odpadów posiadający zezwolenia na zbieranie odpadów lub zezwolenia na przetwarzanie odpadów mieli obowiązek do 5 marca 2020 r. złożyć wnioski o zmianę posiadanych zezwoleń w celu dostosowania ich do wprowadzonych zmian. Pomimo że proces dostosowania ww. zezwoleń do przepisów ustawy o odpadach wprowadzonych w 2018 r. nie został jeszcze zakończony to zauważa się już zmniejszającą się liczbę pożarów odpadów względem 2018 r. Powyższe nie wyklucza podejmowania dalszych działań w tym zakresie, ale ewentualne zmiany powinny być podejmowane po zakończonym ww. etapie dostosowawczym zezwoleń dot. gospodarowania odpadami.

Podstawa prawna:

[1] Art. 4 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy i art. 17 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

[2] Art. 11 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy i art. 5 ust. 5 dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów

[3] Art. 3 ust. 1 pkt 31 i art. 155 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

[4] Art. 146 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska i rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów

[5] Art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

[6] Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Galos
Podsekretarz Stanu - Główny Geolog Kraju
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM